

Komplekse tal

Preben Alsholm

7. februar 2008

- ▶ N er mængden af *naturlige tal*, $1, 2, 3, 4, 5, \dots$

- ▶ N er mængden af *naturlige tal*, $1, 2, 3, 4, 5, \dots$
- ▶ Z er mængden af *hele tal*
 $\dots - 5, -4, -3, -2, -1, 0, 1, 2, 3, 4, 5, \dots$

- ▶ N er mængden af *naturlige tal*, $1, 2, 3, 4, 5, \dots$
- ▶ Z er mængden af *hele tal*
 $\dots - 5, -4, -3, -2, -1, 0, 1, 2, 3, 4, 5, \dots$
- ▶ Q er mængden af *rationale tal*, dvs. brøker og hele tal.

- ▶ N er mængden af *naturlige tal*, $1, 2, 3, 4, 5, \dots$
- ▶ Z er mængden af *hele tal*
 $\dots - 5, -4, -3, -2, -1, 0, 1, 2, 3, 4, 5, \dots$
- ▶ Q er mængden af *rationale tal*, dvs. brøker og hele tal.
- ▶ R er mængden af *reelle tal*. Identificeres med mængden af punkter på en tallinie. De reelle tal, der ikke er rationale, kaldes *irrationale*.

Talmængder og
regneregler for tal

Talmængder

Ligninger

Regneregler

Beskrivelse af de
komplekse tal I

Beskrivelse af de
komplekse tal II

Regnereglerne

Kompleks
konjugation, Division

Realdel, imaginærdel
osv.

Polære koordinater I

Polære koordinater II

- ▶ N er mængden af *naturlige tal*, $1, 2, 3, 4, 5, \dots$
- ▶ Z er mængden af *hele tal*
 $\dots - 5, -4, -3, -2, -1, 0, 1, 2, 3, 4, 5, \dots$
- ▶ Q er mængden af *rationale tal*, dvs. brøker og hele tal.
- ▶ R er mængden af *reelle tal*. Identificeres med mængden af punkter på en tallinie. De reelle tal, der ikke er rationale, kaldes *irrationale*.
- ▶ C er mængden af *komplekse tal*. Identificeres med mængden af punkter i planen. De komplekse tal, der ikke er reelle, kaldes *imaginære*.

Talmængder og
regneregler for tal

Talmængder
Ligninger
Regneregler

Beskrivelse af de
komplekse tal I

Beskrivelse af de
komplekse tal II
Regnereglerne
Kompleks
konjugation, Division
Realdel, imaginærdel
osv.
Polære koordinater I
Polære koordinater II

- ▶ N er mængden af *naturlige tal*, $1, 2, 3, 4, 5, \dots$
- ▶ Z er mængden af *hele tal*
 $\dots - 5, -4, -3, -2, -1, 0, 1, 2, 3, 4, 5, \dots$
- ▶ Q er mængden af *rationale tal*, dvs. brøker og hele tal.
- ▶ R er mængden af *reelle tal*. Identificeres med mængden af punkter på en tallinie. De reelle tal, der ikke er rationale, kaldes *irrationale*.
- ▶ C er mængden af *komplekse tal*. Identificeres med mængden af punkter i planen. De komplekse tal, der ikke er reelle, kaldes *imaginære*.
- ▶ Vi har $N \subset Z \subset Q \subset R \subset C$.

Talmængder og
regneregler for tal

Talmængder
Ligninger
Regneregler

Beskrivelse af de
komplekse tal I

Beskrivelse af de
komplekse tal II
Regnereglerne
Kompleks
konjugation, Division
Realdel, imaginærdel
osv.
Polære koordinater I
Polære koordinater II

- ▶ Ligningen $x + 2 = 1$ har ingen løsning indenfor N .

- ▶ Ligningen $x + 2 = 1$ har ingen løsning indenfor N .
- ▶ men har indenfor Z .

- ▶ Ligningen $x + 2 = 1$ har ingen løsning indenfor N .
- ▶ men har indenfor Z .
- ▶ Ligningen $2x + 1 = 0$ har ingen løsning indenfor Z .

- ▶ Ligningen $x + 2 = 1$ har ingen løsning indenfor N .
- ▶ men har indenfor Z .
- ▶ Ligningen $2x + 1 = 0$ har ingen løsning indenfor Z .
- ▶ men har indenfor Q .

Talmængder og
regneregler for tal

Talmængder

Ligninger

Regneregler

Beskrivelse af de
komplekse tal I

Beskrivelse af de
komplekse tal II

Regnereglerne

Kompleks
konjugation, Division
Realdel, imaginærdel
osv.

Polære koordinater I

Polære koordinater II

- ▶ Ligningen $x + 2 = 1$ har ingen løsning indenfor N .
- ▶ men har indenfor Z .
- ▶ Ligningen $2x + 1 = 0$ har ingen løsning indenfor Z .
- ▶ men har indenfor Q .
- ▶ Ligningen $x^2 - 2 = 0$ har ingen løsning indenfor Q .

Talmængder og
regneregler for tal

Talmængder

Ligninger

Regneregler

Beskrivelse af de
komplekse tal I

Beskrivelse af de
komplekse tal II

Regnereglerne

Kompleks
konjugation, Division
Realdel, imaginærdel
osv.

Polære koordinater I

Polære koordinater II

- ▶ Ligningen $x + 2 = 1$ har ingen løsning indenfor N .
- ▶ men har indenfor Z .
- ▶ Ligningen $2x + 1 = 0$ har ingen løsning indenfor Z .
- ▶ men har indenfor Q .
- ▶ Ligningen $x^2 - 2 = 0$ har ingen løsning indenfor Q .
- ▶ men har indenfor R .

- ▶ Ligningen $x + 2 = 1$ har ingen løsning indenfor N .
- ▶ men har indenfor Z .
- ▶ Ligningen $2x + 1 = 0$ har ingen løsning indenfor Z .
- ▶ men har indenfor Q .
- ▶ Ligningen $x^2 - 2 = 0$ har ingen løsning indenfor Q .
- ▶ men har indenfor R .
- ▶ Ligningen $x^2 + 1 = 0$ har ingen løsning indenfor R .

- ▶ Ligningen $x + 2 = 1$ har ingen løsning indenfor N .
- ▶ men har indenfor Z .
- ▶ Ligningen $2x + 1 = 0$ har ingen løsning indenfor Z .
- ▶ men har indenfor Q .
- ▶ Ligningen $x^2 - 2 = 0$ har ingen løsning indenfor Q .
- ▶ men har indenfor R .
- ▶ Ligningen $x^2 + 1 = 0$ har ingen løsning indenfor R .
- ▶ men har indenfor C .

1. $a + b = b + a$ (den kommutative lov for addition)

Talmængder og regneregler for tal

Talmængder

Ligninger

Regneregler

Beskrivelse af de komplekse tal I

Beskrivelse af de komplekse tal II

Regnereglerne

Kompleks konjugation, Division

Realdel, imaginærdel osv.

Polære koordinater I

Polære koordinater II

1. $a + b = b + a$ (den kommutative lov for addition)
2. $(a + b) + c = a + (b + c)$ (den associative lov for addition)

Talmængder og regneregler for tal

Talmængder

Ligninger

Regneregler

Beskrivelse af de komplekse tal I

Beskrivelse af de komplekse tal II

Regnereglerne

Kompleks konjugation, Division

Realdel, imaginærdel osv.

Polære koordinater I

Polære koordinater II

1. $a + b = b + a$ (den kommutative lov for addition)
2. $(a + b) + c = a + (b + c)$ (den associative lov for addition)
3. $ab = ba$ (den kommutative lov for multiplikation)

Talmængder og regneregler for tal

Talmængder

Ligninger

Regneregler

Beskrivelse af de komplekse tal I

Beskrivelse af de komplekse tal II

Regnereglerne

Kompleks konjugation, Division

Realdel, imaginærdel osv.

Polære koordinater I

Polære koordinater II

1. $a + b = b + a$ (den kommutative lov for addition)
2. $(a + b) + c = a + (b + c)$ (den associative lov for addition)
3. $ab = ba$ (den kommutative lov for multiplikation)
4. $(ab)c = a(bc)$ (den associative lov for multiplikation)

Talmængder og
regneregler for tal

Talmængder
Ligninger
Regneregler

Beskrivelse af de
komplekse tal I

Beskrivelse af de
komplekse tal II
Regnereglerne
Kompleks
konjugation, Division
Realdel, imaginærdel
osv.
Polære koordinater I
Polære koordinater II

1. $a + b = b + a$ (den kommutative lov for addition)
2. $(a + b) + c = a + (b + c)$ (den associative lov for addition)
3. $ab = ba$ (den kommutative lov for multiplikation)
4. $(ab)c = a(bc)$ (den associative lov for multiplikation)
5. $a(b + c) = ab + ac$ (den distributive lov)

Talmængder og
regneregler for tal

Talmængder
Ligninger
Regneregler

Beskrivelse af de
komplekse tal I

Beskrivelse af de
komplekse tal II
Regnereglerne
Kompleks
konjugation, Division
Realdel, imaginærdel
osv.
Polære koordinater I
Polære koordinater II

1. $a + b = b + a$ (den kommutative lov for addition)
2. $(a + b) + c = a + (b + c)$ (den associative lov for addition)
3. $ab = ba$ (den kommutative lov for multiplikation)
4. $(ab)c = a(bc)$ (den associative lov for multiplikation)
5. $a(b + c) = ab + ac$ (den distributive lov)
6. $a + 0 = a$

Talmængder og
regneregler for tal

Talmængder
Ligninger
Regneregler

Beskrivelse af de
komplekse tal I

Beskrivelse af de
komplekse tal II
Regnereglerne
Kompleks
konjugation, Division
Realdel, imaginærdel
osv.
Polære koordinater I
Polære koordinater II

1. $a + b = b + a$ (den kommutative lov for addition)
2. $(a + b) + c = a + (b + c)$ (den associative lov for addition)
3. $ab = ba$ (den kommutative lov for multiplikation)
4. $(ab)c = a(bc)$ (den associative lov for multiplikation)
5. $a(b + c) = ab + ac$ (den distributive lov)
6. $a + 0 = a$
7. $1a = a$

Talmængder og
regneregler for tal

Talmængder
Ligninger
Regneregler

Beskrivelse af de
komplekse tal I

Beskrivelse af de
komplekse tal II
Regnereglerne
Kompleks
konjugation, Division
Realdel, imaginærdel
osv.
Polære koordinater I
Polære koordinater II

1. $a + b = b + a$ (den kommutative lov for addition)
2. $(a + b) + c = a + (b + c)$ (den associative lov for addition)
3. $ab = ba$ (den kommutative lov for multiplikation)
4. $(ab)c = a(bc)$ (den associative lov for multiplikation)
5. $a(b + c) = ab + ac$ (den distributive lov)
6. $a + 0 = a$
7. $1a = a$
8. $a + x = 0$ har præcis én løsning for x

1. $a + b = b + a$ (den kommutative lov for addition)
2. $(a + b) + c = a + (b + c)$ (den associative lov for addition)
3. $ab = ba$ (den kommutative lov for multiplikation)
4. $(ab)c = a(bc)$ (den associative lov for multiplikation)
5. $a(b + c) = ab + ac$ (den distributive lov)
6. $a + 0 = a$
7. $1a = a$
8. $a + x = 0$ har præcis én løsning for x
9. $ax = 1$ har præcis én løsning for x , når $a \neq 0$

Beskrivelse af de komplekse tal I

Komplekse tal

Preben Alsholm

Talmængder og
regneregler for tal

Talmængder

Ligninger

Regneregler

Beskrivelse af de
komplekse tal I

Beskrivelse af de
komplekse tal II

Regnereglerne

Kompleks
konjugation, Division

Realdel, imaginærdel
osv.

Polære koordinater I

Polære koordinater II

- ▶ Lad i være blot symbolet, bogstavet i .

Beskrivelse af de komplekse tal I

- ▶ Lad i være blot symbolet, bogstavet i .
- ▶ C er mængden af udtryk $a_1 + a_2i$, hvor $a_1, a_2 \in R$.

Beskrivelse af de komplekse tal I

- ▶ Lad i være blot symbolet, bogstavet i .
- ▶ C er mængden af udtryk $a_1 + a_2i$, hvor $a_1, a_2 \in R$.
- ▶ *Definition af addition.*
 $(a_1 + a_2i) + (b_1 + b_2i) = (a_1 + b_1) + (a_2 + b_2) i$

Beskrivelse af de komplekse tal I

- ▶ Lad i være blot symbolet, bogstavet i .
- ▶ C er mængden af udtryk $a_1 + a_2i$, hvor $a_1, a_2 \in R$.

▶ *Definition af addition.*

$$(a_1 + a_2i) + (b_1 + b_2i) = (a_1 + b_1) + (a_2 + b_2) i$$

▶ *Definition af multiplikation.*

$$(a_1 + a_2i) (b_1 + b_2i) = (a_1b_1 - a_2b_2) + (a_1b_2 + a_2b_1) i$$

Beskrivelse af de komplekse tal I

- ▶ Lad i være blot symbolet, bogstavet i .
- ▶ C er mængden af udtryk $a_1 + a_2i$, hvor $a_1, a_2 \in R$.

▶ *Definition af addition.*

$$(a_1 + a_2i) + (b_1 + b_2i) = (a_1 + b_1) + (a_2 + b_2) i$$

▶ *Definition af multiplikation.*

$$(a_1 + a_2i) (b_1 + b_2i) = (a_1b_1 - a_2b_2) + (a_1b_2 + a_2b_1) i$$

- ▶ Vi skriver $a_1 + 0i = a_1$ og $0 + a_2i = a_2i$. Desuden erstattes $1i$ af blot i .

Beskrivelse af de komplekse tal I

- ▶ Lad i være blot symbolet, bogstavet i .
- ▶ C er mængden af udtryk $a_1 + a_2i$, hvor $a_1, a_2 \in R$.
- ▶ *Definition af addition.*
$$(a_1 + a_2i) + (b_1 + b_2i) = (a_1 + b_1) + (a_2 + b_2) i$$
- ▶ *Definition af multiplikation.*
$$(a_1 + a_2i) (b_1 + b_2i) = (a_1b_1 - a_2b_2) + (a_1b_2 + a_2b_1) i$$
- ▶ Vi skriver $a_1 + 0i = a_1$ og $0 + a_2i = a_2i$. Desuden erstattes $1i$ af blot i .
- ▶ De komplekse tal af formen $a_1 + 0i$ er nu blot de reelle tal.

Beskrivelse af de komplekse tal II

- ▶ Der gælder nu $i^2 = (-1)$.

Beskrivelse af de komplekse tal II

- ▶ Der gælder nu $i^2 = (-1)$.
- ▶ **Bevis.** $i^2 = i \cdot i = (0 + 1i)(0 + 1i) =$
 $(0 \cdot 0 - 1 \cdot 1) + (0 \cdot 1 + 1 \cdot 0)i = -1 + 0i = -1.$

Beskrivelse af de komplekse tal II

- ▶ Der gælder nu $i^2 = (-1)$.
- ▶ Bevis. $i^2 = i \cdot i = (0 + 1i)(0 + 1i) = (0 \cdot 0 - 1 \cdot 1) + (0 \cdot 1 + 1 \cdot 0)i = -1 + 0i = -1$.
- ▶ Åbenbart kan mængden af udtryk af formen $a_1 + a_2i$ identificeres med mængden af talpar (a_1, a_2) .

Beskrivelse af de komplekse tal II

- ▶ Der gælder nu $i^2 = (-1)$.
- ▶ Bevis. $i^2 = i \cdot i = (0 + 1i)(0 + 1i) = (0 \cdot 0 - 1 \cdot 1) + (0 \cdot 1 + 1 \cdot 0)i = -1 + 0i = -1$.
- ▶ Åbenbart kan mængden af udtryk af formen $a_1 + a_2i$ identificeres med mængden af talpar (a_1, a_2) .
- ▶ De komplekse tal kan derfor også identificeres med punkterne i planen.

Regnereglerne

De tidligere viste regneregler gælder også indenfor de komplekse tal:

1. $a + b = b + a$ (den kommutative lov for addition)

Talmængder og regneregler for tal

Talmængder

Ligninger

Regneregler

Beskrivelse af de komplekse tal I

Beskrivelse af de komplekse tal II

Regnereglerne

Kompleks konjugation, Division

Realdel, imaginærdel osv.

Polære koordinater I

Polære koordinater II

De tidligere viste regneregler gælder også indenfor de komplekse tal:

1. $a + b = b + a$ (den kommutative lov for addition)
2. $(a + b) + c = a + (b + c)$ (den associative lov for addition)

Talmængder og regneregler for tal

Talmængder
Ligninger
Regneregler

Beskrivelse af de komplekse tal I

Beskrivelse af de komplekse tal II

Regnereglerne

Kompleks konjugation, Division
Realdel, imaginærdel osv.

Polære koordinater I
Polære koordinater II

De tidligere viste regneregler gælder også indenfor de komplekse tal:

1. $a + b = b + a$ (den kommutative lov for addition)
2. $(a + b) + c = a + (b + c)$ (den associative lov for addition)
3. $ab = ba$ (den kommutative lov for multiplikation)

Talmængder og regneregler for tal

Talmængder
Ligninger
Regneregler

Beskrivelse af de komplekse tal I

Beskrivelse af de komplekse tal II

Regnereglerne

Kompleks konjugation, Division
Realdel, imaginærdel osv.

Polære koordinater I
Polære koordinater II

De tidligere viste regneregler gælder også indenfor de komplekse tal:

1. $a + b = b + a$ (den kommutative lov for addition)
2. $(a + b) + c = a + (b + c)$ (den associative lov for addition)
3. $ab = ba$ (den kommutative lov for multiplikation)
4. $(ab)c = a(bc)$ (den associative lov for multiplikation)

Talmængder og regneregler for tal

Talmængder
Ligninger
Regneregler

Beskrivelse af de komplekse tal I

Beskrivelse af de komplekse tal II

Regnereglerne

Kompleks konjugation, Division
Realdel, imaginærdel osv.

Polære koordinater I
Polære koordinater II

De tidligere viste regneregler gælder også indenfor de komplekse tal:

1. $a + b = b + a$ (den kommutative lov for addition)
2. $(a + b) + c = a + (b + c)$ (den associative lov for addition)
3. $ab = ba$ (den kommutative lov for multiplikation)
4. $(ab)c = a(bc)$ (den associative lov for multiplikation)
5. $a(b + c) = ab + ac$ (den distributive lov)

Talmængder og regneregler for tal

Talmængder
Ligninger
Regneregler

Beskrivelse af de komplekse tal I

Beskrivelse af de komplekse tal II

Regnereglerne

Kompleks konjugation, Division
Realdel, imaginærdel osv.

Polære koordinater I
Polære koordinater II

De tidligere viste regneregler gælder også indenfor de komplekse tal:

1. $a + b = b + a$ (den kommutative lov for addition)
2. $(a + b) + c = a + (b + c)$ (den associative lov for addition)
3. $ab = ba$ (den kommutative lov for multiplikation)
4. $(ab)c = a(bc)$ (den associative lov for multiplikation)
5. $a(b + c) = ab + ac$ (den distributive lov)
6. $a + 0 = a$

Talmængder og regneregler for tal

Talmængder
Ligninger
Regneregler

Beskrivelse af de komplekse tal I

Beskrivelse af de komplekse tal II

Regnereglerne

Kompleks konjugation, Division
Realdel, imaginærdel osv.

Polære koordinater I
Polære koordinater II

De tidligere viste regneregler gælder også indenfor de komplekse tal:

1. $a + b = b + a$ (den kommutative lov for addition)
2. $(a + b) + c = a + (b + c)$ (den associative lov for addition)
3. $ab = ba$ (den kommutative lov for multiplikation)
4. $(ab)c = a(bc)$ (den associative lov for multiplikation)
5. $a(b + c) = ab + ac$ (den distributive lov)
6. $a + 0 = a$
7. $1a = a$

Talmængder og regneregler for tal

Talmængder
Ligninger
Regneregler

Beskrivelse af de komplekse tal I

Beskrivelse af de komplekse tal II

Regnereglerne

Kompleks konjugation, Division
Realdel, imaginærdel osv.

Polære koordinater I
Polære koordinater II

De tidligere viste regneregler gælder også indenfor de komplekse tal:

1. $a + b = b + a$ (den kommutative lov for addition)
2. $(a + b) + c = a + (b + c)$ (den associative lov for addition)
3. $ab = ba$ (den kommutative lov for multiplikation)
4. $(ab)c = a(bc)$ (den associative lov for multiplikation)
5. $a(b + c) = ab + ac$ (den distributive lov)
6. $a + 0 = a$
7. $1a = a$
8. $a + z = 0$ har præcis én løsning for z

Talmængder og regneregler for tal

Talmængder
Ligninger
Regneregler

Beskrivelse af de komplekse tal I

Beskrivelse af de komplekse tal II

Regnereglerne

Kompleks konjugation, Division
Realdel, imaginærdel osv.

Polære koordinater I
Polære koordinater II

De tidligere viste regneregler gælder også indenfor de komplekse tal:

1. $a + b = b + a$ (den kommutative lov for addition)
2. $(a + b) + c = a + (b + c)$ (den associative lov for addition)
3. $ab = ba$ (den kommutative lov for multiplikation)
4. $(ab)c = a(bc)$ (den associative lov for multiplikation)
5. $a(b + c) = ab + ac$ (den distributive lov)
6. $a + 0 = a$
7. $1a = a$
8. $a + z = 0$ har præcis én løsning for z
9. $az = 1$ har præcis én løsning for z , når $a \neq 0$

Talmængder og regneregler for tal

Talmængder
Ligninger
Regneregler

Beskrivelse af de komplekse tal I

Beskrivelse af de komplekse tal II

Regnereglerne

Kompleks konjugation, Division
Realdel, imaginærdel osv.

Polære koordinater I
Polære koordinater II

Kompleks konjugation, Division

Komplekse tal

Preben Alsholm

► *Kompleks konjugeret:* $\bar{a} = \overline{a_1 + ia_2} = a_1 - ia_2$

Talmængder og
regneregler for tal

Talmængder

Ligninger

Regneregler

Beskrivelse af de
komplekse tal I

Beskrivelse af de
komplekse tal II

Regnereglerne

**Kompleks
konjugation, Division**

Realdel, imaginærdel
osv.

Polære koordinater I

Polære koordinater II

Kompleks konjugation, Division

- ▶ *Kompleks konjugeret:* $\bar{a} = \overline{a_1 + ia_2} = a_1 - ia_2$
- ▶ *Sætning* $\overline{a + b} = \bar{a} + \bar{b}$ og $\overline{(ab)} = \bar{a}\bar{b}$

Talmængder og regneregler for tal

Talmængder

Ligninger

Regneregler

Beskrivelse af de komplekse tal I

Beskrivelse af de komplekse tal II

Regnereglerne

Kompleks konjugation, Division

Realdel, imaginærdel osv.

Polære koordinater I

Polære koordinater II

Kompleks konjugation, Division

- ▶ *Kompleks konjugeret*: $\bar{a} = \overline{a_1 + ia_2} = a_1 - ia_2$
- ▶ Sætning $\overline{a + b} = \bar{a} + \bar{b}$ og $\overline{(ab)} = \bar{a}\bar{b}$
- ▶ Med a^{-1} menes løsningen til ligningen $az = 1$

Talmængder og regneregler for tal

Talmængder

Ligninger

Regneregler

Beskrivelse af de komplekse tal I

Beskrivelse af de komplekse tal II

Regnereglerne

Kompleks konjugation, Division

Realdel, imaginærdel osv.

Polære koordinater I

Polære koordinater II

Kompleks konjugation, Division

- ▶ *Kompleks konjugeret*: $\bar{a} = \overline{a_1 + ia_2} = a_1 - ia_2$
- ▶ Sætning $\overline{a + b} = \bar{a} + \bar{b}$ og $\overline{(ab)} = \bar{a}\bar{b}$
- ▶ Med a^{-1} menes løsningen til ligningen $az = 1$
- ▶ a^{-1} skrives også $\frac{1}{a}$

Talmængder og
regneregler for tal

Talmængder
Ligninger
Regneregler

Beskrivelse af de
komplekse tal I

Beskrivelse af de
komplekse tal II
Regnereglerne

**Kompleks
konjugation, Division**

Realdel, imaginærdel
osv.

Polære koordinater I
Polære koordinater II

Kompleks konjugation, Division

- ▶ *Kompleks konjugeret*: $\bar{a} = \overline{a_1 + ia_2} = a_1 - ia_2$
- ▶ Sætning $\overline{a + b} = \bar{a} + \bar{b}$ og $\overline{(ab)} = \bar{a}\bar{b}$
- ▶ Med a^{-1} menes løsningen til ligningen $az = 1$
- ▶ a^{-1} skrives også $\frac{1}{a}$
- ▶ Med $\frac{b}{a}$ menes ba^{-1} . Dette tal er løsningen til ligningen $az = b$

Talmængder og
regneregler for tal

Talmængder
Ligninger
Regneregler

Beskrivelse af de
komplekse tal I

Beskrivelse af de
komplekse tal II
Regnereglerne

**Kompleks
konjugation, Division**

Realdel, imaginærdel
osv.

Polære koordinater I
Polære koordinater II

Kompleks konjugation, Division

- ▶ *Kompleks konjugeret*: $\bar{a} = \overline{a_1 + ia_2} = a_1 - ia_2$
- ▶ Sætning $\overline{a + b} = \bar{a} + \bar{b}$ og $\overline{(ab)} = \bar{a}\bar{b}$
- ▶ Med a^{-1} menes løsningen til ligningen $az = 1$
- ▶ a^{-1} skrives også $\frac{1}{a}$
- ▶ Med $\frac{b}{a}$ menes ba^{-1} . Dette tal er løsningen til ligningen $az = b$
- ▶ En metode til konkret udregning:

$$\begin{aligned}\frac{2 + 3i}{-4 + 7i} &= \frac{(2 + 3i) \overline{(-4 + 7i)}}{(-4 + 7i) \overline{(-4 + 7i)}} = \frac{(2 + 3i) (-4 - 7i)}{(-4 + 7i) (-4 - 7i)} \\ &= \frac{13 - 26i}{(-4)^2 - (7i)^2} = \frac{13 - 26i}{16 + 49} = \frac{1}{5} - \frac{2}{5}i\end{aligned}$$

Talmængder og
regneregler for talTalmængder
Ligninger
RegnereglerBeskrivelse af de
komplekse tal IBeskrivelse af de
komplekse tal II
RegnereglerneKompleks
konjugation, Division
Realdel, imaginærdel
osv.Polære koordinater I
Polære koordinater II

Realdel, imaginærdel osv.

- *Realdel:* $\operatorname{Re}(a_1 + ia_2) = a_1$. *Imaginærdel:*
 $\operatorname{Im}(a_1 + ia_2) = a_2$

Realdel, imaginærdel osv.

► *Realdel:* $\operatorname{Re}(a_1 + ia_2) = a_1$. *Imaginærdel:*

$$\operatorname{Im}(a_1 + ia_2) = a_2$$

► *Modulus:* $|a| = |a_1 + ia_2| = \sqrt{a_1^2 + a_2^2}$. Også kaldet
absolutværdi og numerisk værdi.

Realdel, imaginærdel osv.

- ▶ *Realdel:* $\operatorname{Re}(a_1 + ia_2) = a_1$. *Imaginærdel:*
 $\operatorname{Im}(a_1 + ia_2) = a_2$
- ▶ *Modulus:* $|a| = |a_1 + ia_2| = \sqrt{a_1^2 + a_2^2}$. Også kaldet
absolutværdi og numerisk værdi.
- ▶ $a\bar{a} = |a|^2$ blev brugt i den konkrete division tidligere.

Realdel, imaginærdel osv.

- ▶ *Realdel:* $\operatorname{Re}(a_1 + ia_2) = a_1$. *Imaginærdel:*
 $\operatorname{Im}(a_1 + ia_2) = a_2$
- ▶ *Modulus:* $|a| = |a_1 + ia_2| = \sqrt{a_1^2 + a_2^2}$. Også kaldet
absolutværdi og numerisk værdi.
- ▶ $a\bar{a} = |a|^2$ blev brugt i den konkrete division tidligere.
- ▶ $|ab| = |a| |b|$

Realdel, imaginærdel osv.

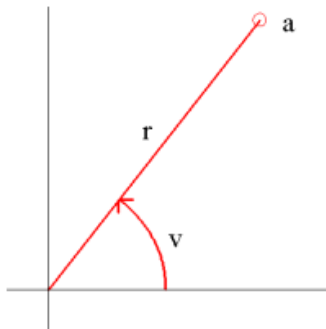
- ▶ *Realdel:* $\operatorname{Re}(a_1 + ia_2) = a_1$. *Imaginærdel:*
 $\operatorname{Im}(a_1 + ia_2) = a_2$
- ▶ *Modulus:* $|a| = |a_1 + ia_2| = \sqrt{a_1^2 + a_2^2}$. Også kaldet
absolutværdi og numerisk værdi.
- ▶ $a\bar{a} = |a|^2$ blev brugt i den konkrete division tidligere.
- ▶ $|ab| = |a| |b|$
- ▶ $|a^n| = |a|^n$

Realdel, imaginærdel osv.

- ▶ *Realdel:* $\operatorname{Re}(a_1 + ia_2) = a_1$. *Imaginærdel:*
 $\operatorname{Im}(a_1 + ia_2) = a_2$
- ▶ *Modulus:* $|a| = |a_1 + ia_2| = \sqrt{a_1^2 + a_2^2}$. Også kaldet
absolutværdi og numerisk værdi.
- ▶ $a\bar{a} = |a|^2$ blev brugt i den konkrete division tidligere.
- ▶ $|ab| = |a| |b|$
- ▶ $|a^n| = |a|^n$
- ▶ **Trekantsuligheden:** $|a + b| \leq |a| + |b|$

Polære koordinater I

- Modulus: $r = |a| = |a_1 + ia_2| = \sqrt{a_1^2 + a_2^2}$ er den ene polære koordinat for a .

Talmængder og regneregler for tal

Talmængder

Ligninger

Regneregler

Beskrivelse af de komplekse tal I

Beskrivelse af de komplekse tal II

Regnereglerne

Kompleks konjugation, Division

Realdel, imaginærdel

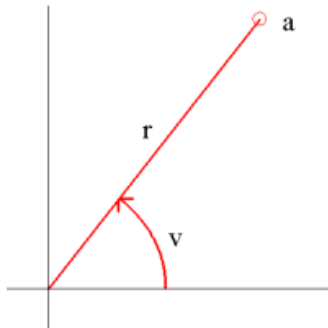
osv.

Polære koordinater I

Polære koordinater II

Polære koordinater I

- ▶ **Modulus:** $r = |a| = |a_1 + ia_2| = \sqrt{a_1^2 + a_2^2}$ er den ene polære koordinat for a .

- ▶ **Argument:** Enhver af vinklerne fra den reelle akse positive del til linien fra 0 til a kaldes et argument for a , betegnelse: $\arg(a)$. Dette regnes med fortegn.

Talmængder og
regneregler for tal

Talmængder
Ligninger
Regneregler

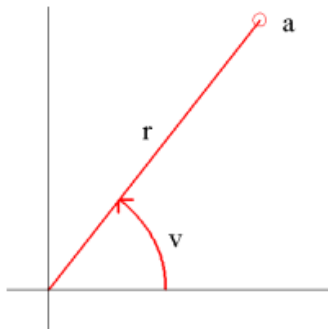
Beskrivelse af de
komplekse tal I

Beskrivelse af de
komplekse tal II
Regnereglerne
Kompleks
konjugation, Division
Realdel, imaginærdel
osv.

Polære koordinater I
Polære koordinater II

Polære koordinater I

- ▶ Modulus: $r = |a| = |a_1 + ia_2| = \sqrt{a_1^2 + a_2^2}$ er den ene polære koordinat for a .

- ▶ *Argument*: Enhver af vinklerne fra den reelle akse positive del til linien fra 0 til a kaldes et argument for a , betegnelse: $\arg(a)$. Dette regnes med fortegn.
- ▶ Ethvert komplekst tal kan skrives på polær form: $a = r \cdot (\cos v + i \sin v)$, hvor r er modulus og v er et argument for a .

Talmængder og
regneregler for tal

Talmængder
Ligninger
Regneregler

Beskrivelse af de
komplekse tal I

Beskrivelse af de
komplekse tal II
Regnereglerne
Kompleks
konjugation, Division
Realdel, imaginærdel
osv.

Polære koordinater I
Polære koordinater II

Polære koordinater II

- ▶ Hovedargumentet for et komplekst tal er det argument, der ligger i $] -\pi, \pi]$.

Polære koordinater II

- ▶ Hovedargumentet for et komplekst tal er det argument, der ligger i $] -\pi, \pi]$.
- ▶ $\arg(ab) = \arg a + \arg b$ (Bevis i noterne på hjemmesiden).

Polære koordinater II

- ▶ Hovedargumentet for et komplekst tal er det argument, der ligger i $] -\pi, \pi]$.
- ▶ $\arg(ab) = \arg a + \arg b$ (Bevis i noterne på hjemmesiden).
- ▶ $\arg(a^n) = n \arg a$

Polære koordinater II

- ▶ Hovedargumentet for et komplekst tal er det argument, der ligger i $] -\pi, \pi]$.
- ▶ $\arg(ab) = \arg a + \arg b$ (Bevis i noterne på hjemmesiden).
- ▶ $\arg(a^n) = n \arg a$
- ▶ $\arg\left(\frac{a}{b}\right) = \arg a - \arg b$

- ▶ Hovedargumentet for et komplekst tal er det argument, der ligger i $] -\pi, \pi]$.
- ▶ $\arg(ab) = \arg a + \arg b$ (Bevis i noterne på hjemmesiden).
- ▶ $\arg(a^n) = n \arg a$
- ▶ $\arg\left(\frac{a}{b}\right) = \arg a - \arg b$
- ▶ Udsagnene ovenfor om argumentet skal forstås rigtigt: Eksempelvis menes med $\arg(ab) = \arg a + \arg b$ at et af argumenterne for ab fås ved at lægge et argument for a sammen med et argument for b .

Talmængder og
regneregler for tal

Talmængder
Ligninger
Regneregler

Beskrivelse af de
komplekse tal I

Beskrivelse af de
komplekse tal II
Regnereglerne
Kompleks
konjugation, Division
Realdel, imaginærdel
osv.
Polære koordinater I
Polære koordinater II

- ▶ Hovedargumentet for et komplekst tal er det argument, der ligger i $] -\pi, \pi]$.
- ▶ $\arg(ab) = \arg a + \arg b$ (Bevis i noterne på hjemmesiden).
- ▶ $\arg(a^n) = n \arg a$
- ▶ $\arg\left(\frac{a}{b}\right) = \arg a - \arg b$
- ▶ Udsagnene ovenfor om argumentet skal forstås rigtigt: Eksempelvis menes med $\arg(ab) = \arg a + \arg b$ at et af argumenterne for ab fås ved at lægge et argument for a sammen med et argument for b .
- ▶ Med $a = r(\cos v + i \sin v)$ og $b = \rho(\cos \theta + i \sin \theta)$ fås af det ovenstående $ab = r\rho(\cos(v + \theta) + i \sin(v + \theta))$.

Talmængder og
regneregler for tal

Talmængder
Ligninger
Regneregler

Beskrivelse af de
komplekse tal I

Beskrivelse af de
komplekse tal II

Regnereglerne

Kompleks
konjugation, Division
Realdel, imaginærdel
osv.

Polære koordinater I

Polære koordinater II

- ▶ Hovedargumentet for et komplekst tal er det argument, der ligger i $] -\pi, \pi]$.
- ▶ $\arg(ab) = \arg a + \arg b$ (Bevis i noterne på hjemmesiden).
- ▶ $\arg(a^n) = n \arg a$
- ▶ $\arg\left(\frac{a}{b}\right) = \arg a - \arg b$
- ▶ Udsagnene ovenfor om argumentet skal forstås rigtigt: Eksempelvis menes med $\arg(ab) = \arg a + \arg b$ at et af argumenterne for ab fås ved at lægge et argument for a sammen med et argument for b .
- ▶ Med $a = r(\cos v + i \sin v)$ og $b = \rho(\cos \theta + i \sin \theta)$ fås af det ovenstående
$$ab = r\rho(\cos(v + \theta) + i \sin(v + \theta)).$$
- ▶ **Specielt gælder *Moivres formel*:**
$$(\cos v + i \sin v)^n = \cos nv + i \sin nv$$

Talmængder og
regneregler for tal

Talmængder
Ligninger
Regneregler

Beskrivelse af de
komplekse tal I

Beskrivelse af de
komplekse tal II

Regnereglerne

Kompleks
konjugation, Division
Realdel, imaginærdel
osv.

Polære koordinater I

Polære koordinater II